

DECIZIE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Maria Ghervas

Ion Druță, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Aurelia Badan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital
străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva Aureliei Badan cu
privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, prin care
a fost respins apelul declarat de către Aurelia Badan și menținută hotărârea
Judecătoriei Orhei din 27 iulie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 28 iunie 2016, ÎCS „Easy Credit” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Aureliei Badan cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 09 decembrie 2015,
a încheiat cu pârâta contractul de împrumut nr. 988934456, conform căruia s-a
obligat să acorde Aureliei Badan un împrumut în sumă de 5000 lei, care urma a fi
rambursat în 10 rate lunare egale a câte 1047 lei lunar, începând cu data de 08
ianuarie 2016, iar aceasta s-a obligat să restituie împrumutul cu costurile aferente
în conformitate cu prevederile contractuale și graficul de rambursare a
împrumutului.

Susține că, a acordat pârâtei împrumutul în termenul și condițiile stabilite în
contract, iar aceasta nu și-a onorat obligațiunile contractuale asumate.

Menționează că, în scopul soluționării amiabile a litigiului, telefonic, apoi la
data de 05 aprilie 2016, prin scrisoarea recomandată, a somat pârâta, solicitând
rambursarea datoriei restante, dar neachitate, informând-o despre consecințele ce
vor surveni în cazul neonorării obligațiunilor sale, la care aceasta nu a acordat nici
o atenție, refuzând în continuare achitarea împrumutului în condițiile stabilite.

Solicită încasarea de la pârâtă a datoriei contractuale în sumă de 13 335 lei,
care constă din suma restantă a împrumutului (rate scadente, dar neachitate) în
mărime de 4188 lei, dobânda de întârziere în sumă de 1890 lei, clauza penală în
sumă de 975 lei și suma ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 6282 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Orhei din 27 iulie 2016 a fost admisă acțiunea și au fost încasate de la Aurelia Badan în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL suma de 13335 lei, cu titlu de datorie și suma de 400,05 lei, cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016 a fost respins apelul declarat de către Aurelia Badan și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 22 decembrie 2016 și 15 februarie 2017, Aurelia Badan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept material și procedural.

Menționează că, instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, ea nefiind înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată.

Susține că, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a aplicat prevederile art. 12 și 23 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, ale art. 5 și 7 din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și ale art. 716 din Codul civil.

Afirmă că, la materialele dosarului a fost anexată informația standard privind creditul pentru consumatori, în care a fost indicată dobânda aferentă creditului în mărime de 19,99%, însă intimata nu a prezentat calculul acestei dobânzi.

Relevă că, instanța de apel, conform art. 373 CPC, este obligată să examineze toate circumstanțele cauzei, iar conform art. 7 alin. (1) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, este obligată să verifice dacă clauzele contractului de împrumut au caracter abuziv.

Mai relevă că, la examinarea cauzei, instanța de apel urma să țină cont de Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 95 din 06 decembrie 2016 cu privire la aplicarea dispozițiilor legale ce vizează contractul de credit/împrumut, încheiat cu organizațiile de microfinanțare.

Prin referințele depusă la data de 27 februarie 2017 și 14 martie 2017 ÎCS „Easy Credit” SRL a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 15 martie 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 09 decembrie 2015, între ÎCS „Easy Credit” SRL și Aurelia Badan a fost încheiat contractul de împrumut nr. 988934356, prin care ÎCS „Easy Credit” SRL s-a obligat să-i acorde Aureliei Badan un împrumut în sumă de 5000 lei, care urma a fi rambursat în 10 rate lunare a câte 1047 lei lunar, începând cu data de 08 ianuarie 2016, iar Aurelia Badan s-a obligat să restituie împrumutul și costurile aferente în conformitate cu prevederile contractuale și graficul de rambursare a împrumutului.

Prin ordinul de plată nr. 1512 din 14 decembrie 2015 se atestă că, Aurelia Badan a primit de la ÎCS „Easy Credit” SRL împrumutul bănesc în sumă de 5000 lei (f. d. 15).

La data de 05 aprilie 2016, ÎCS „Easy Credit” SRL a expediat în adresa Aureliei Badan pretenția cu privire la achitarea datoriei scadente în mărime de 4726 lei, calculată la data semnării prezentei, recepționată de ultima la data de 14 aprilie 2017, însă a rămas fără răspuns (f. d. 16, 17).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ÎCS „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea de la Aurelia Badan a datoriei contractuale în sumă de 13 335 lei, care constă din suma restantă a împrumutului (rate scadente, dar neachitate) în mărime de 4188 lei, dobânda de întârziere în sumă de 1890 lei, clauza penală în sumă de 975 lei și suma ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 6282 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând de la Aurelia Badan în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL suma de 13335 lei, cu titlu de datorie și suma de 400,05 lei, cu titlu de taxa de stat.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Aurelia Badan, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei atacate, a constatat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea

primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor legale menționate, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În speță, se reține că, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a menționat că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că, cerințele ÎCS „Easy Credit” SRL cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 1890 lei, conform pct. 3.02 lit. b) din contractul de împrumut nr.988934356 din 09 decembrie 2015 și a clauzei penale în sumă de 975 lei, conform pct. 5.01 și 5.02 din contractul de împrumut enunțat sunt întemeiate și just au fost admise pe motiv că, s-a constatat cu certitudine faptul neachitării de către recurentă a tranșelor stabilite.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, ajungând la concluzia că, prima instanță corect a încasat de la recurentă în beneficiul intimatei dobânda de întârziere în sumă de 1890 lei, nu a descifrat calculul acesteia.

Totodată, instanța de recurs mai relevă că, conform pct. 5.02 lit. a)-c) din contractul de împrumut nr. 988934356 din 09 decembrie 2015, în cazul în care împrumutatul nu restituie suma împrumutată pe o perioadă de 5 zile consecutiv, acesta este obligat să achite în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL o clauză penală în mărime de 75 lei; în cazul în care împrumutatul nu restituie suma împrumutată pe o perioadă de 15 zile consecutiv, acesta este obligat să achite în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL o clauză penală în mărime de 150 de lei; în cazul în care împrumutatul nu restituie suma împrumutată pe o perioadă de 45 zile consecutiv, acesta este obligat să achite în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL o clauză penală în mărime de 750 lei.

Prin urmare, instanța de apel, ajungând la concluzia că, prima instanță corect a încasat de la recurentă în beneficiul intimatei clauza penală în sumă de 975 lei, urma să verifice dacă clauzele contractuale enunțate nu sunt abuzive. Or, conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate

motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Aurelia Badan.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva Aureliei Badan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Ion Druță
Mariana Pitic